

Педагогічна освіта

УДК 378.147:7.012:004

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.18827459>

**Методика формування художньо-образного мислення засобами
традиційних і цифрових технологій у майбутніх вчителів образотворчого
мистецтва**

Тетяна Володимирівна Паньок

доктор педагогічних наук, професор, завідувачка кафедри образотворчого
мистецтва Харківського національного педагогічного університету імені

Г. С. Сковороди <http://orcid.org/0000-0003-4026-4724>

Прийнято: 11.02.2026 | Опубліковано: 28.02.2026

Анотація: У статті здійснено теоретичне обґрунтування та окреслено методичні засади формування художньо-образного мислення майбутніх учителів образотворчого мистецтва засобами традиційних і цифрових технологій. Актуальність дослідження зумовлена необхідністю інтеграції академічної живописної підготовки та цифрових інструментів у сучасному освітньому середовищі.

Методи: використано теоретичні методи дослідження, зокрема аналіз, синтез, узагальнення та систематизацію наукових джерел із філософії, психології, педагогіки та мистецтвознавства; порівняльний аналіз традиційних і цифрових технологій навчання; моделювання структури художньо-образного мислення та методики його формування.

Результати: визначено структурні компоненти художньо-образного мислення (перцептивний, образно-конструктивний, творчо-трансформаційний); обґрунтовано доцільність інтеграції традиційних і цифрових засобів навчання;

розроблено систему поетапно організованих вправ і творчих завдань, спрямованих на формування цілісного художнього образу.

Висновки: доведено, що педагогічно вмотивоване поєднання традиційних академічних живописних практик і цифрових технологій створює методичні умови для цілеспрямованого формування художньо-образного мислення та забезпечує системність професійної підготовки майбутніх учителів образотворчого мистецтва.

Ключові слова: художньо-образне мислення, професійна підготовка, майбутні вчителі образотворчого мистецтва, традиційні технології, цифрові технології, живопис, методика навчання, цифрове середовище.

Methodology for Developing Artistic and Imagery Thinking through Traditional and Digital Technologies in Future Teachers of Fine Arts

Tetyana Panyok

Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Head of the Department of Fine Arts H. S. Skovoroda Kharkiv National Pedagogical University

<http://orcid.org/0000-0003-4026-4724>

Abstract. The article provides a theoretical substantiation and outlines methodological foundations for the formation of artistic and figurative thinking in future teachers of fine arts through the integration of traditional and digital technologies. The relevance of the study is determined by the need to combine academic painting training with digital tools in the modern educational environment.

Methods: The study employed theoretical research methods, including analysis, synthesis, generalization and systematization of scientific sources in philosophy, psychology, pedagogy and art studies; comparative analysis of traditional and digital

teaching technologies; modeling of the structure of artistic and figurative thinking and its methodological formation.

Results: The structural components of artistic and figurative thinking (perceptual, constructive-figurative, and creative-transformative) were identified; the expediency of integrating traditional and digital teaching tools was substantiated; a system of step-by-step exercises and creative tasks aimed at forming a holistic artistic image was developed.

Conclusions: It has been proven that the pedagogically grounded integration of academic painting practices and digital technologies creates methodological conditions for the purposeful formation of artistic and figurative thinking and ensures the systematic nature of professional training of future fine arts teachers.

Keywords: artistic and figurative thinking, professional training, future teachers of fine arts, traditional technologies, digital technologies, painting, teaching methodology, digital environment.

Постановка проблеми. Сучасний етап розвитку мистецької освіти характеризується активним впровадженням цифрових технологій у художньо-педагогічну практику, що зумовлює переосмислення змісту, форм і методів професійної підготовки майбутніх учителів образотворчого мистецтва. Динамічні зміни візуальної культури, розширення цифрового середовища, поява нових засобів створення та репрезентації художнього образу актуалізують проблему формування художньо-образного мислення як інтегральної якості майбутніх вчителів образотворчого мистецтва.

Художньо-образне мислення виступає фундаментальною основою творчої діяльності, забезпечує здатність до цілісного сприйняття, інтерпретації та трансформації візуальної інформації, формування художнього образу та його педагогічно доцільного осмислення. У структурі професійної підготовки майбутнього вчителя образотворчого мистецтва воно поєднує емоційно-

чуттєвий, когнітивний і творчо-практичний компоненти, визначаючи рівень його художньої зрілості та методичної компетентності.

Водночас традиційні технології навчання (академічний рисунок, живопис, робота з натурою, композиційні вправи) формують глибину зорового аналізу, відчуття форми, простору й кольору, тоді як цифрові засоби (графічні планшети, цифрові редактори, інтерактивні платформи) відкривають нові можливості експериментування, моделювання художнього образу та варіативності творчих рішень. Проте в освітній практиці часто спостерігається або фрагментарне використання цифрових ресурсів, або їх механічне додавання без належного методичного осмислення, що знижує їхній розвивальний потенціал.

Таким чином, постає потреба в теоретичному обґрунтуванні та розробленні методики формування художньо-образного мислення майбутніх учителів образотворчого мистецтва на засадах інтеграції традиційних і цифрових технологій навчання, що забезпечувала б цілісність художньої підготовки та відповідала сучасним вимогам професійної освіти.

Методи дослідження. У дослідженні застосовано комплекс теоретичних методів, що забезпечили концептуальне обґрунтування поставленої проблеми. Зокрема, використано аналіз, синтез, узагальнення та систематизацію наукових джерел з метою уточнення сутності поняття «художньо-образне мислення»; порівняльний аналіз традиційних і цифрових технологій навчання для виявлення їх дидактичного потенціалу; структурно-функціональне моделювання методики формування художньо-образного мислення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема формування художньо-образного мислення у процесі професійної підготовки майбутніх учителів образотворчого мистецтва перебуває у полі наукових інтересів дослідників теорії мистецтва, психології творчості та методики навчання образотворчому мистецтву. Питання розвитку художнього бачення, образної інтерпретації дійсності та становлення живописного мислення у педагогічних

зкладах висвітлено у працях О. Бобир [4], О. Музики [10] та інших. У зазначених дослідженнях окреслено методичні засади формування цілісного художнього сприйняття, розкрито значення поетапної роботи з натурою, системи вправ і наочності у розвитку здатності до узагальнення та образного переосмислення форми, кольору й просторових відношень у структурі живописного зображення. У дослідженнях В. Гриньової та Т. Паньок [3, 2, 11, 13] розкрито історико-методологічні й колористичні засади становлення вищої художньо-педагогічної освіти в Україні. Зокрема, проаналізовано формування методики викладання образотворчого мистецтва як інтегративного чинника поєднання педагогіки й мистецтва, що ґрунтувалася на синтезі національних традицій, досягнень європейських художніх шкіл і новаторських підходів до навчання. Підкреслено роль авторських методик художників-педагогів, які впроваджували формально-технічний аналіз кольору й простору, принципи синестезії, а також поєднання теоретичної підготовки з практичними завданнями, що сприяло формуванню професійного художнього мислення майбутніх фахівців. Визначені педагогічні умови, що дозволяє сформувати поетапність навчання, рефлексивний аналіз, інтеграція теорії та практики. Автори М. Квітка та М. Обужована [12] схарактеризували роль індивідуального світосприйняття у становленні художньої майстерності, обґрунтували роль художньо-практичної підготовки у розвитку образного мислення майбутніх педагогів та визначили методичні орієнтири професійного становлення майбутніх учителів образотворчого мистецтва в умовах інтеграції інноваційних методів навчання й народно-художньої творчості. Професійна підготовка майбутніх учителів образотворчого мистецтва у процесі вивчення кольорознавства та живопису розглядається як системоутворювальний чинник розвитку художньо-образного мислення у працях О. Дереновської [6], Дутін Цзю [3, 1, 6], Д. Чауса [6], З. Шокірової [6] та інші. Автори розглядають взаємодію тональних, колористичних і композиційних засобів виразності як чинники формування художнього образу, аналізують роль

контрастів, ритму та світлотіньових співвідношень у структурі живописного зображення. Значну увагу вони приділяють систематизації вправ, спрямованих на розвиток образного узагальнення, трансформацію натурного матеріалу та формування цілісного художнього бачення. У сучасних дослідженнях усе більшої актуальності набувають питання впровадження цифрових технологій у мистецьку освіту. Науковці Н. Савастру та С. Говорченко [14], В. Череватюк [16], Н. Колесник [9], аналізують можливості використання графічних планшетів, цифрових редакторів, віртуального моделювання, інтерактивних платформ, творчого використання інструментів ШІ у процесі навчання образотворчого мистецтва, а також специфіку сприйняття візуальної інформації в умовах цифрового середовища. Зазначається, що цифрові інструменти розширюють варіативність художніх рішень, сприяють експериментуванню з формою й кольором, забезпечують швидке моделювання композиційних структур та трансформацію художнього образу. Водночас наголошується на необхідності збереження академічних основ живописної підготовки як фундаменту образного мислення.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, яким присвячується означена стаття. Попри наявність ґрунтовних досліджень, присвячених розвитку художнього мислення та вдосконаленню методики навчання живопису, недостатньо розробленою залишається проблема цілісного формування художньо-образного мислення майбутніх учителів образотворчого мистецтва в умовах інтеграції традиційних і цифрових технологій навчання. Наявні наукові праці здебільшого розглядають академічну живописну підготовку та використання цифрових інструментів як окремі напрями, без системного поєднання їх у межах єдиної методичної моделі. Потребує подальшого наукового осмислення механізм впливу цифрового середовища на процес створення художнього образу, а також визначення педагогічних умов, що

забезпечують збереження образної цілісності та художньої глибини в умовах використання цифрових засобів.

Мета статті — теоретично обґрунтувати та окреслити методичні засади формування художньо-образного мислення майбутніх учителів образотворчого мистецтва засобами традиційних і цифрових технологій.

Виклад основного матеріалу дослідження. Для досягнення поставленої мети необхідним є уточнення теоретичних засад дослідження та визначення сутності художньо-образного мислення у структурі професійної підготовки майбутнього вчителя образотворчого мистецтва. Художньо-образне мислення у структурі професійної підготовки майбутнього вчителя образотворчого мистецтва розглядаємо як інтегративну психолого-педагогічну категорію, що поєднує здатність до емоційно-чуттєвого сприйняття візуальної інформації, її аналітико-синтетичного осмислення та творчої трансформації у процесі створення художнього образу. Воно забезпечує не лише формування індивідуального стилю майбутнього вчителя образотворчого мистецтва, а й визначає якість його подальшої художньо-педагогічної діяльності. У межах дослідження визначаємо художньо-образне мислення як структуроване утворення та виокремлюємо в його складі взаємопов'язані компоненти: перцептивний компонент (передбачає розвиток здатності до цілісного зорового сприйняття натури, чутливості до кольорових, тональних і просторових співвідношень, уміння бачити образ у реальному середовищі. Саме на цьому рівні відбувається первинне емоційно-чуттєве осягнення форми та кольору, формуються передумови художнього узагальнення); образно-конструктивний компонент (полягає у здатності до свідомого моделювання художнього образу засобами композиції, кольору, світлотіні та ритму; передбачає аналітичну роботу з формою, добір виразних засобів і структурну організацію зображення відповідно до задуму. На цьому етапі відбувається перехід від сприйняття до осмисленої побудови образної системи твору); творчо-трансформаційний

компонент (характеризується здатністю до варіативного художнього пошуку, інтерпретації та переосмислення натурного матеріалу; виявляється у свободі образних рішень, експериментуванні з кольором, формою та композицією, а також у вмінні адаптувати художній задум до різних технологічних умов — традиційних і цифрових).

Запропонована структура дозволяє розглядати художньо-образне мислення як динамічну систему, що формується у процесі поетапної художньої діяльності та потребує методичного забезпечення з урахуванням можливостей як традиційних академічних, так і цифрових засобів навчання.

Виходячи з цього, формування художньо-образного мислення розглядаємо не як стихійний результат накопичення художнього досвіду, а як цілеспрямований педагогічний процес, що передбачає послідовне ускладнення образних завдань, варіативність творчих ситуацій та рефлексивний аналіз виконаних робіт. Традиційні засоби навчання забезпечують глибину зорового аналізу, відчуття матеріальності форми та закономірностей колористичної побудови, тоді як цифрові технології розширюють можливості моделювання, трансформації та порівняльного аналізу художнього образу.

Інтеграція зазначених засобів створює умови для одночасного розвитку перцептивної чутливості, конструктивного мислення та творчої варіативності, що становить методичну основу формування художньо-образного мислення майбутніх учителів образотворчого мистецтва.

З огляду на це, доцільно детальніше окреслити роль традиційних технологій художньої підготовки у розвитку структурних компонентів художньо-образного мислення. Академічний рисунок, живопис, робота з натурою та композиційні вправи забезпечують системність формування зорового досвіду й поступове ускладнення образних завдань. Зокрема, академічний рисунок виступає базою перцептивного компонента, оскільки формує здатність бачити конструктивну основу форми, просторові

співвідношення та закономірності світлотіньової побудови. Поетапне вивчення натури сприяє розвитку спостережливості, точності зорових вимірів і здатності до художнього узагальнення. Живопис як провідна дисципліна художнього циклу забезпечує розвиток чутливості до кольорових і тональних взаємозв'язків, формує цілісність сприйняття зображення, розвиває відчуття колірної гармонії та емоційної виразності образу. Робота з натурою в живописі сприяє глибшому розумінню впливу освітлення, середовища та просторових планів на характер художнього образу, що безпосередньо впливає на формування образно-конструктивного мислення. Систематичне виконання композиційних завдань активізує творчо-трансформаційний компонент, оскільки вимагає свідомого добору виразних засобів, структурування зображення відповідно до задуму та інтерпретації реальності через призму авторського бачення. З огляду на викладане, традиційні технології створюють методичну основу для формування глибокого, цілісного й послідовного художньо-образного мислення майбутніх учителів образотворчого мистецтва.

У сучасному освітньому просторі цифрові технології не заперечують традиційну академічну основу художньої підготовки, а розширюють її дидактичні можливості, трансформуючи характер образного пошуку та способи його реалізації. Використання цифрових інструментів (графічних планшетів, програм цифрового живопису, віртуальних моделей освітлення, ШІ) не лише розширює технічні можливості створення зображення, а й трансформує сам процес формування художнього образу, забезпечуючи варіативність пошуку, швидкість корекції та експериментування з кольором і формою. Сприяє розвитку зорової чутливості до кольорових і тональних нюансів, дозволяє моделювати різні світлові умови, експериментувати з насиченістю кольору, створювати різноманітні кольорові гами. Можливість швидкої зміни параметрів зображення активізує аналітичне сприйняття та формує здатність до порівняльного візуального аналізу. Цифрові технології забезпечують варіативність

композиційних рішень, оперативне коригування пропорцій, масштабів, ритмічних і колористичних співвідношень. Функції шарів, трансформації, прозорості та цифрового ескізування дозволяють поетапно вибудовувати образну структуру твору, здійснювати моделювання альтернативних композицій без втрати цілісності задуму. Також цифрове середовище відкриває можливості для стилізації та поєднанні різних художніх технік, що стимулює гнучкість мислення та розширює спектр образних рішень. Водночас важливим залишається методичне спрямування цього процесу, оскільки технологічна свобода потребує усвідомленого художнього контролю та збереження образної цілісності.

Отже, цифрові технології в системі професійної підготовки майбутніх учителів образотворчого мистецтва доцільно розглядати не як автономний інструмент, а як педагогічно вмотивований засіб розвитку художньо-образного мислення. Їх інтеграція у навчальний процес активізує перцептивні, образно-конструктивні та творчо-трансформаційні процеси, розширює можливості варіативного художнього пошуку й забезпечує поетапне ускладнення образних завдань. На цій основі вибудовується методика, що ґрунтується на цілеспрямованому поєднанні традиційних і цифрових засобів навчання та передбачає системну організацію вправ і творчих завдань, спрямованих на розвиток структурних компонентів художньо-образного мислення (див. Табл 1).

На перцептивному етапі особлива увага приділяється розвитку здатності до цілісного зорового сприйняття форми, кольору та просторових співвідношень. З цією метою застосовуються вправи, спрямовані на варіювання світлових умов, визначення колористичної домінанти, аналіз тональних контрастів. Такі, як: «Колористична домінанта образу», «Тональний каркас композиції», «Зміна настрою через колір», «Формування колориту в умовах контражуру» тощо. З метою формування здатності до цілісного сприйняття світлотіньових і колористичних співвідношень пропонується виконання

навчального завдання «Натюрморт у контражурі», яке реалізується традиційними живописними матеріалами (акварель, гуаш, акрил) та передбачає акцент на передачі силуетної виразності форми й побудові цілісного колориту на основі узгоджених теплих і холодних відтінків. Реалізація цього завдання спрямована на розвиток уміння усвідомлювати взаємозв'язок світла, тону й кольору та досягати образної цілісності через світловий контраст. Після виконання живописного етюд традиційними засобами наступним етапом є його цифрове моделювання, що передбачає варіювання світлових сценаріїв (зміна напрямку освітлення, інтенсивності контражуру, тональність тощо) з подальшим порівняльним аналізом трансформації колориту й характеру художнього образу. Цей підхід сприяє розвитку навичок візуального аналізу, усвідомленню впливу світлових змін на емоційну виразність твору та формуванню гнучкості художньо-образного мислення. Реалізація таких завдань в освітньому процесі забезпечує поєднання аналітичного й творчого компонентів підготовки, сприяє усвідомленому формуванню художньо-образного мислення та підвищує готовність майбутніх учителів образотворчого мистецтва до педагогічно обґрунтованого використання як традиційних, так і цифрових засобів у професійній діяльності.

Таким чином, виконання натурних живописних етюдів у поєднанні з цифровим моделюванням освітлення або зміною кольорової гами дозволяє здобувачам освіти порівнювати варіанти художнього рішення, усвідомлювати вплив світла й кольору на характер образу та формувати здатність до аналітичного візуального аналізу.

На образно-конструктивному рівні методика передбачає виконання варіативних композиційних завдань. Здобувачі освіти створюють декілька ескізних рішень одного сюжету — традиційними матеріалами, а також із застосуванням цифрових інструментів (робота з шарами, масштабування, трансформація ритму, зміна колористичної структури). Таке поєднання сприяє

усвідомленому моделюванню художнього образу, розвитку здатності до структурної організації зображення та свідомого добору виражальних засобів.

Творчо-трансформаційний етап спрямований на формування гнучкості мислення та здатності до інтерпретації натурного матеріалу. З цією метою пропонуються завдання типу «один мотив — кілька образних рішень», створення серії варіативних інтерпретацій одного сюжету, поєднання традиційної та цифрової техніки в межах одного творчого проєкту. Цифрове середовище на цьому етапі використовується як інструмент експериментування з фактурою, стилізацією та композиційними трансформаціями, що розширює спектр художніх рішень і поглиблює образне узагальнення.

Обов'язковим складником методики є рефлексивний аналіз виконаних робіт, що передбачає порівняння традиційних і цифрових варіантів, визначення домінант образу, оцінювання цілісності композиції та емоційної виразності. Відтак забезпечується не лише технічне освоєння засобів, а й усвідомлення логіки формування художнього образу.

Таблиця 1. Структурно-змістова модель реалізації методики формування художньо-образного мислення засобами традиційних і цифрових технологій

Компонент художньо-образного мислення	Вид вправ і завдань	Традиційні засоби	Цифрові засоби	Очікуваний результат
Перцептивний	Натурні етюди з варіативним освітленням; визначення колористичної домінант; аналіз тональних контрастів	Живопис з натури, робота з кольором і світлотінню	Моделювання освітлення, зміна кольорової гами, цифрове коригування	Розвиток цілісного сприйняття, чутливості до кольору і світла
Образно-конструктивний	Варіативні композиційні ескізи; трансформація натури; зміна колористичної структури	Ручні ескізи, композиційні побудови	Робота з шарами, масштабування, цифрове моделювання композиції	Формування здатності до свідомої побудови художнього образу

Творчо-трансформаційний	Інтерпретація одного мотиву в кількох варіантах; гібридні техніки	Живопис, стилізація, змішані техніки	Експериментування з фактурою, стилізацією, цифрова обробка	Розвиток гнучкості мислення, здатності до образної трансформації
Рефлексивний	Порівняльний аналіз робіт; визначення образної домінанти	Колективне обговорення, самоаналіз	Порівняння цифрових і традиційних версій	Усвідомлення процесу формування художнього образу

Таким чином, інтеграція традиційних і цифрових технологій у професійній підготовці майбутніх учителів образотворчого мистецтва розглядається як методично вмотивований процес, спрямований на поглиблення художньо-образного мислення, розширення інструментарію творчої діяльності та забезпечення відповідності сучасним умовам розвитку візуальної культури.

Висновки. У результаті проведеного дослідження теоретично обґрунтовано доцільність інтеграції традиційних і цифрових технологій у процесі формування художньо-образного мислення майбутніх учителів образотворчого мистецтва. Визначено, що художньо-образне мислення має структурний характер і охоплює перцептивний, образно-конструктивний та творчо-трансформаційний компоненти, розвиток яких потребує цілеспрямованої методичної організації навчальної діяльності.

З'ясовано, що традиційні живописні практики (робота з натурою, побудова тонально-колористичної системи, композиційне моделювання) формують основу цілісного художнього сприйняття, тоді як цифрові технології розширюють можливості варіативного пошуку, порівняльного аналізу та експериментування з образною структурою твору. Їх педагогічно вмотивоване поєднання сприяє поглибленню аналітичних процесів, розвитку гнучкості мислення та усвідомленому формуванню художнього образу.

Розроблена система поетапно організованих вправ і творчих завдань із подальшим цифровим моделюванням світлових сценаріїв, доводить

ефективність інтегрованого підходу до розвитку художньо-образного мислення. Застосування таких завдань в освітньому процесі забезпечує цілісність художньої підготовки та підвищує рівень готовності майбутніх учителів до професійної діяльності в умовах сучасного візуального середовища.

Перспективи подальших досліджень убачаємо у розробленні критеріїв і показників рівнів сформованості художньо-образного мислення та експериментальній перевірці ефективності запропонованої методики у практиці закладів вищої освіти.

Список використаних джерел:

1. Ju D. The role of the creative-competent approach in the process of training of future graphic design specialists. *European Humanities Studies: State and Society*. 2019. No 2. P. 72–83.
2. Panyok T. V. Art education in Ukraine in early 20th century. *International Journal of Conservation Science*. 2023. Vol. 14, Issue 1. Available at: <https://ijcs.ro/current-issue>
3. Panyok T., Dai Z., Ju D. Project activities in the professional training of future designers (based on China's educational experience). *Art, Design & Communication in Higher Education*. 2022. Vol. 21 (1). P. 23–42 .DOI: https://doi.org/10.1386/adch_00045_1
4. Бобир О. І. Формування художньо-естетичного світобачення майбутніх художників у процесі фахової підготовки : дис. ... д-ра філософії : 015. Дніпро, 2021. 328 с.
5. Гриньова В., Паньок Т. Методика викладання образотворчого мистецтва як чинник становлення художньо-педагогічної освіти в Україні початку ХХ століття. *Professional Art Education*. 2025. Vol. 6 (1). P. 54–65. DOI: <https://doi.org/10.34142/27091805.2025.6.01.06>
6. Дереновська О. В. Інтерактивні технології під час вивчення основ образотворчої грамоти та кольорознавства майбутніми фахівцями

образотворчого мистецтва. *Інноваційна педагогіка*. 2020. Вип. 21, Т. 1. С. 192–196.

7. Дутін Цзю. Роль художнього методу у формуванні професійної компетентності майбутніх фахівців з графічного дизайну. *Передові освітні практики: Україна, Європа, Світ* : матеріали міжнар. наук.-практ. конф. Київ, 2019. С. 297–300.

8. Ільницька Л. Комунікативно-виховний поступ духовно-символічних кольорів. *Перспективи та інновації науки*. 2022. № 7. С. 148–157.

9. Колесник Н. Цифрова трансформація мистецької освіти: від традиційних підходів – до штучного інтелекту. Професійне становлення особистості: проблеми і перспективи : матеріали XIII Міжнар. наук.-практ. конф. (6–7 лист. 2025 р., м. Хмельницький). Хмельницький, 2025. С. 262–263.

10. Музика О. Розвиток цілісного сприйняття кольору в процесі фахової підготовки майбутніх учителів образотворчого мистецтва. Міжнар. наук.-практ. конф., 16–17 жовт. 2014 р. Київ, 2014. С. 497–504.

11. Паньок Т., Гриньова В. Колористичні засади живописної підготовки у формуванні творчих здібностей здобувачів освіти художніх спеціальностей. *Молодь і ринок*. 2025. № 7–8 (239–240). С. 17–24. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2025.339668>

12. Паньок Т., Квітка М., Обужована М. Професійне становлення майбутніх педагогів образотворчого мистецтва в процесі художньо-педагогічної підготовки. *Молодь і ринок*. 2024. С. 7–12. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2024.314151>

13. Паньок Т. В. *Розвиток вищої художньо-педагогічної освіти в Україні у XX столітті*. Харків, 2016. 626 с. <https://dspace.hnpu.edu.ua/handle/123456789/3863>

14. Савастру Н. І., Говорченко С. М. Інформаційні технології у мистецькій освіті: нові можливості для творчого розвитку. *Педагогічна*

академія: наукові записки. 2025. № 24. DOI:
<https://doi.org/10.5281/zenodo.17603640>

15. Чаус Д. Роль колористичної компетентності у процесі живописної підготовки майбутніх фахівців образотворчого мистецтва в педагогічних університетах. *Молодь і ринок*. 2023. № 10 (218). С. 172–178.

16. Череватюк В. Використання інструментів штучного інтелекту у мистецькій освіті: проблеми та можливості. *Вісник Національної академії образотворчого мистецтва і архітектури*. 2024. № 1. С. 89–94. DOI:
<https://doi.org/10.32782/naoma-bulletin-2024-1-13>

17. Шокірова З. Професійна підготовка майбутніх учителів образотворчого мистецтва в процесі вивчення кольорознавства. *Наукові записки БДПУ*. Серія: Педагогічні науки. 2019. № 1. С. 377–386. DOI:
<https://doi.org/10.31494/2412-9208-2019-1-1-377-386>

18. Яланський А. Про формування у студентів колористичного відчуття в умовах пленеру. *Українська академія мистецтва*. 2011. № 18. С. 16–21.
<https://naoma-science.kiev.ua/index.php/journal/issue/view/5/18-2011-pdf>